

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 16.5.2006
KOM(2006) 203 lopullinen

**KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE JA
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE**

**siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston perustamisesta tehdyn
neuvoston päätöksen 2001/470/EY soveltamisesta**

{SEK(2006) 579}

1. TAUSTA

Tämä kertomus on laadittu siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston (jäljempänä 'verkosto') perustamisesta 28 päivänä toukokuuta 2001 tehdyn neuvoston päätöksen 2001/470/EY¹ (jäljempänä 'pätös') 19 artiklan mukaisesti. Komission teettämä tutkimus verkoston toiminnasta on nähtävissä Internetissä.² Verkoston toimintaa koskevat tiedot ovat tämän kertomuksen liitteessä.

Joulukuussa 1998 annetussa Wienin toimintasuunnitelmassa³ kehoitettiin perustamaan rikosoikeutta koskevan oikeudellisen verkoston kaltainen verkosto myös yksityisoikeudellisia asioita varten. Tampereella lokakuussa 1999 kokoontunut Eurooppa-neuvosto puolestaan kehotti komissiota ”perustamaan helppokäyttöisen tietojärjestelmän, jonka ylläpidosta ja päivittämisestä huolehtisi toimivaltaisten kansallisten viranomaisten verkosto”.

Komissio päätti yhdistää nämä kaksi toimeksiantoa yhdeksi aloitteeksi. Neuvoston päätös, jolla perustetaan Euroopan oikeudellinen verkosto, tehtiin alle vuoden kuluessa komission annettua ehdotuksensa. Päätös tuli voimaan 1. joulukuuta 2002.

2. VERKOSTON OMINAISPIIRTEET JA TOIMINTA

2.1. Verkoston yhteysviranomaiset

Verkostolla oli lokakuussa 2005 yhteensä 424 jäsentä, jotka kuuluivat neljään luokkaan:

- a) yhteysviranomaiset (93 jäsentä);
- b) keskusviranomaiset, joista säädetään tai määrätään yhteisön säädöksissä tai kansainvälisissä sopimuksissa (159 jäsentä);
- c) yhteystuomarit (13 jäsentä);
- d) muut oikeus- ja hallintoviranomaiset, joilla on siviili- ja kauppaoikeuden alan oikeudelliseen yhteistyöhön kuuluvia velvollisuuksia (159 jäsentä).

Yhteysviranomaisia koskevat tiedot toimitettiin jäsenvaltioille vuosina 2003 ja 2005 komission julkaisemissa tiedotuslehtisissä. Tietojen toimittamisessa tuomioistuimiin on kuitenkin ollut suuria jäsenvaltioiden välisiä eroja.

Päätöksessä säädetään, että kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi yhteysviranomainen. Jäsenvaltio voi myös nimetä rajoitetun määrän muita yhteysviranomaisia.

Euroopan unionin 24 jäsenvaltiota ovat nimenneet yhteensä 93 yhteysviranomaisia, joten niitä on keskimäärin 3,8 jäsenvaltiota kohti. Suurin osa jäsenvaltioista on nimennyt kahdesta viiteen yhteysviranomaisia, mutta Kreikassa niitä on yhdeksän ja Saksassa seitsemäntoista.

¹ EYVL L 174, 27.6.2001, s. 25.

² http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/doc_civil_intro_en.htm

³ EYVL C 19, 23.1.1999, s. 1.

Mikäli yhteysviranomaisia on useampia, jäsenvaltion on varmistettava niiden toiminnan koordinointi.

Kaikilla yhteysviranomaisilla on ajanmukaiset viestintävälineet, mutta useimmilla on liian vähän henkilöstöä. Harvoilla yhteysviranomaisilla on Intranet-yhteys oikeusjärjestelmään, ja harvat yhteysviranomaiset ovat luoneet verkostolle sivut kansallisessa Internet-sivustossa. Kaikilla yhteysviranomaisilla ei myöskään ole suoraa viestintäyhteyttä tuomareihin, mikä johtuu usein oikeudenhoidon organisaatiosta.

Alle kymmenen jäsenvaltiota on perustanut kansallisia alaverkostoja päätöksen 2 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisen nimittämisoikeuden nojalla. Komission havaintojen mukaan tietoja verkoston toiminnasta on pystytty levittämään tehokkaimmin tuomioistuimille ja paikallisten tuomarien järjestöille niissä jäsenvaltioissa, joilla on mainittuja kansallisia verkostoja.

Jotkin yhteysviranomaiset yhdistävät toimintonsa joko edellä mainittujen keskusviranomaisten kanssa (vähintään 8 24:stä yhteysviranomaisesta) tai muiden oikeusjärjestelmän keskushallinnon toimintojen kanssa. Tämä tarkoittaa sitä, että yhteysviranomaiset ovat myös jäsenvaltioiden edustajia neuvoston työryhmissä käytävissä neuvotteluissa. Jotkin yhteysviranomaiset ovat tämän vuoksi vain osittain tai jopa hyvin huonosti verkoston käytettävissä. Lisäksi kaikki yhteysviranomaiset eivät ole saaneet toimintansa yhtä paljon välttämätöntä tukea muiden ministeriöiden yksiköiltä.

Komission toteuttama verkoston toiminnan arviointi, johon verkoston jäsenet osallistuivat tiiviisti, paljasti että verkoston tehokkuus tehtäviensä suorittamisessa riippuu suuresti yhteysviranomaisten rajoitetusta toimintakapasiteetista, jota on lisättävä.

2.2. Verkoston kokoukset

Komissio järjestää kokoukset, toimii niiden puheenjohtajana ja huolehtii sihteeripalveluista.

Komissio järjesti kolme valmistelevaa kokousta vuonna 2002, jotta verkosto saatiin toimintakuntoon neuvoston päätöksen soveltamisen alkaessa 2. joulukuuta 2002. Verkosto piti avajaiskokouksensa 4. joulukuuta 2002.

Päätöksen mukaan yhteysviranomaisten kokouksia pidetään vähintään kaksi vuodessa. Kokouksia pidettiin neljä sekä vuonna 2003 että 2004 ja viisi vuonna 2005. Helmikuun 11. päivän 2003 ja marraskuun 15. päivän 2005 välisenä aikana pidettiin 14 kokousta.

Kesäkuun 2004 ja syyskuun 2005 välisenä aikana pidettyihin kahdeksaan kokoukseen osallistui keskimäärin puolet kaikista edustajista.

Kaikille jäsenille avoin ensimmäinen vuosikokous järjestettiin joulukuussa 2002, ja osa kokousajasta käytettiin verkoston perustamiseen. Toinen vuotuinen kokous järjestettiin 15–16. tammikuuta 2004, ja sen yhteydessä arvioitiin yhteistyötä verkoston ensimmäisenä toimintavuonna. Verkoston jäsenten kolmas vuosikokous järjestettiin ensi kertaa jäsenvaltiossa, kun se pidettiin Madridissa 13–14. joulukuuta 2004 Espanjan oikeuslaitoksen hallintoneuvoston kutsusta. Kokouksessa käytiin pyöreän pöydän keskusteluja verkoston toiminnan kehittämisestä.

Verkosto laati komission aloitteesta ja esitettyjen ajatusten pohjalta vuonna 2004 ”*Suuntaviivat siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston toiminnalle*”. Suuntaviivoissa jäsenvaltioita kehoitettiin tarjoamaan verkostolle riittävät resurssit, jotta se pystyy suorittamaan vastuullaan olevat tehtävät tehokkaasti. Yhdistyneen kuningaskunnan puheenjohtajakaudella käytiin komission ja verkoston jäsenten toivomuksesta keskusteluja verkoston asemasta yleisen edun edistäjänä oikeusministerien epävirallisessa kokouksessa Newcastlella syyskuussa 2005.

2.3. Viestintä verkoston sisällä

Verkoston jäsenillä on luottamuksellinen tietojenvaihtojärjestelmä komission ylläpitämässä Circa-intranetissä.

On päätetty, että yhteysviranomaiset toimittavat komissiolle tiedot oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvästä tietojenvaihdosta. Komissio rekisteröi vuosina 2003 ja 2004 yhteensä 363 verkostoon kuuluvien yhteysviranomaisten vastaanottamaa oikeudellista yhteistyötä koskevaa pyyntöä. Pyyntöön vastaanottaneita jäsenvaltioita oli seitsemän ja pyynnön esittäneitä viisitoista. Useimmiten asiaan liittyi enintään kolme tai neljä jäsenvaltiota, ja 70 prosenttia asioista koski vain kahta jäsenvaltiota. Nämä luvut osoittavat, että verkoston kautta vaihdetaan suhteellisen vähän tietoja.

Komissio antoi kesäkuussa 2005 verkoston yhteysviranomaisten käyttöön helppokäyttöisemmän tietotekniikkavälineen, joka on online-tietokanta ”Register”. Marraskuun 1. päivään 2005 mennessä ainoastaan kahdeksan jäsenvaltiota oli käyttänyt tietokantaa, ja siihen oli kirjattu ainoastaan 115 uutta asiaa.

2.4. Verkoston Internet-sivusto

Päätöksessä verkoston tehtäväksi annetaan myös oikeussuojaa koskevan tiedon levittäminen. Tavoitteena on erityisesti sekä yleisölle että asiantuntijoille tarkoitetun tietojärjestelmän asteittainen perustaminen ja päivittäminen. Verkkosivustoa valmisteltiin myös ennen päätöksen voimaantuloa, ja se voitiin avata maaliskuussa 2003.

Komission ylläpitämä verkkosivusto on sen Eurooppa-palvelimella osoitteessa

<http://europa.eu.int/civiljustice>

Verkkosivustossa on 18 aihekokonaisuutta, ja komissio on laatinut yleistietoihin, yhteisön oikeuteen ja kansainväliseen oikeuteen liittyvät sivut sekä kansallisten tietosivujen yleisrakenteen. Vuosina 2003 ja 2004 järjestetyissä yhteysviranomaisten kokouksissa keskityttiin pääasiassa keskusteluihin kansallista oikeutta koskevien tietosivujen rakenteeseen. Jäsenvaltiot laativat omat sivunsa yhteisen mallin mukaisesti.

Sivustossa on linkki sitä täydentävään komission perustamaan **Euroopan siviilioikeudelliseen atlakseen**, josta löytyvät helposti tiedot tuomioistuimista ja viranomaisista, jotka ovat vastuussa yhteisön oikeudellisten välineiden täytäntöönpanosta (oikeudellisten asiakirjojen toimittaminen, todisteiden hankkiminen ulkomailta, oikeusapu jne.). Sivustosta löytyvät myös yhteisön säädöksissä mainitut lomakkeet. Lomakkeet on mahdollista täyttää ja lähettää verkossa.

Komissio on kehittänyt verkoston avulla välineitä, joilla tiedotetaan Internet-sivustosta. Euroopan unionissa levitettiin vuonna 2003 yli 500 000 kappaletta suurelle yleisölle tarkoitettua siviilioikeutta esittelevää kirjasta. Monikielistä julistetta, jossa kerrotaan verkkosivuston osoite, kiinnitettiin 3 865 kappaletta julkisille paikoille kaikissa jäsenvaltioissa. Tämä tiedotusmateriaali on käännetty kaikille uusille kielille ja levitetty uusissa jäsenvaltioissa. Komission ja Euroopan neuvoston järjestämän siviilioikeuden Eurooppa-päivän periaatteiden mukaisesti verkosto on osallistunut lokakuun 2003 jälkeen aktiivisesti kampanjoihin, joilla lisätään tietoisuutta siviilioikeusjärjestelmän toiminnasta jäsenvaltioissa.

3. VERKOSTON TOIMINNAN TAVOITTEET

Verkoston perustamisesta tehdyllä päätöksellä on kolme keskeistä tavoitetta:

- jäsenvaltioiden välisen oikeudellisen yhteistyön parantaminen ja helpottaminen siviili- ja kauppaoikeuden kaikilla osa-alueilla;
- yhteisön säädösten taikka kahden tai useamman jäsenvaltion välillä voimassa olevien sopimusten tehokas käytännön soveltaminen;
- kansalaisten oikeussuojakeinojen saatavuuden edistäminen.

3.1. Oikeudellisen yhteistyön parantaminen

Komissio arvioi saamiensa tietojen perusteella, että päätöksen soveltaminen on yleisesti ottaen parantanut ja nopeuttanut jäsenvaltioiden välistä oikeudellista yhteistyötä. Verkosto on helpottanut tuomioistuinten välistä oikeudellista yhteistyötä ja lyhentänyt järjestelmän kautta käsiteltävien yhteysviranomaisten välisiin suoriin yhteyksiin liittyvien pyyntöjen käsittelyaikaa. Verkosto on vaikuttanut muun muassa merkittävästi keskinäistä oikeusapua koskevien selvittämättä jääneiden pyyntöjen käsittelyyn.

Koska lainvalintakysymyksiä koskevaa lainsäädäntöä ollaan yhdenmukaistamassa unionissa, verkostoa pitäisi pyytää ottamaan keskeinen asema, kun jäsenvaltioiden tuomioistuimia autetaan soveltamaan toisen jäsenvaltion lainsäädäntöä.

Verkoston toiminnan arviointi on paljastanut puutteita erityisesti yhteysviranomaisten käytettävissä olevien resurssien osalta. On käynyt ilmi, että verkoston tehokkuus tehtäviä suoritettaessa riippuu suurelta osin yhteysviranomaisten käytettävissä olevista rajoitetuista resursseista. Näitä resursseja olisi lisättävä.

3.2. Yhteisön säädösten tehokas käytännön soveltaminen

Yksi verkoston keskeisistä tehtävistä on edistää yhteisön säädösten asianmukaista soveltamista. Verkoston kolmessa vuosikokouksessa alan edustajien ja muiden asiantuntijoiden välillä käydyissä vuotuista aihetta koskevissa keskusteluissa on käsitelty oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen toimittamisesta annetun asetuksen soveltamista,⁴ maksukyvyttömyysmenettelyjen koordinoitua Euroopan unionissa⁵ ja todisteiden hankkimisesta Euroopan unionissa annetun asetuksen soveltamista.⁶

Yhteysviranomaisten kokouksissa keskityttiin lisäksi keskusteluihin kahdesta käytännön ohjeistuksesta ja niiden viimeistelyyn. Ohjeistot oli laatinut komissio yhteistyössä riippumattomien asiantuntijoiden kanssa ja ne on tarkoitettu tuomareille ja muille yhteisön lainsäädäntöä soveltaville oikeusalan toimijoille. Nämä ohjeistot koskevat vanhempainvastuusta⁷ annettua uutta ”Bryssel II –asetusta” sekä edellä mainittua todisteiden vastaanottamista koskevaa asetusta. Ohjeistot ovat saatavilla verkoston Internet-sivustossa (ensin mainittu on julkaistu myös kirjaseinä).

Oikeudellisen yhteistyön parantamiseksi ja yhteisön säädösten soveltamisen tehostamiseksi tuomioistuinten on tulevaisuudessa toimitettava verkostolle enemmän tietoja konkreettisissa tapauksissa kohdatuista soveltamisongelmista. Verkoston työssä ja erityisesti yhteysviranomaisten kokouksissa olisi keskityttävä analysoimaan konkreettisia tapauksia, jotta löydetään parhaat käytänteet.

Verkostoa olisi tämän vuoksi käytettävä ”pysyvänä keskustelufoorumina”, jossa käsitellään yhteisön säännösten käytännön soveltamista siviilioikeuden alalla. Verkostolla on keskeinen asema tiedon levittäjänä tuomioistuinten keskuudessa, mutta yhtä tärkeää on varmistaa, että yhteysviranomaiset saavat tuomioistuimilta tietoja konkreettisiin tapauksiin liittyvistä ongelmista. Verkoston toiminnassa on näiltä osin vielä paljon kehitettävää.

3.3. Siviilioikeutta koskevan tiedonsaannin helpottaminen

Verkoston toiminnan yksi tavoite on koota ja päivittää siviili- ja kauppaoikeuden alan yhteistyötä ja jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmiä koskevaa tietoa Internetissä olevaan tietojärjestelmään.

Verkoston verkkosivusto otettiin käyttöön maaliskuussa 2003, ja esillä on jo 2 000 sivua 20 yhteisön kielellä. Tarjolla on tietoa 18 aiheesta, jotka liittyvät kansalaisten ja yritysten jokapäiväiseen elämään. Verkkosivustossa oli vuoden 2005 heinäkuun ja marraskuun välisenä aikana kuukausittain keskimäärin 100 000 kävijää, eli kiinnostus on ollut erittäin suurta.

⁴ Neuvoston asetus (EY) N:o 1348/2000 oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa; EYVL L 160, 30.6.2000, s. 37.

⁵ Neuvoston asetus (EY) N:o 1346/2000, annettu 29 päivänä toukokuuta 2000, maksukyvyttömyysmenettelyistä.

⁶ Neuvoston asetus (EY) N:o 1206/2001, annettu 28 päivänä toukokuuta 2001, jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa.

⁷ Neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003, annettu 27 päivänä marraskuuta 2003, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta. Oppaaseen voi tutustua Internet-osoitteessa http://europa.eu.int/comm/justice_home/ejn/parental_resp/parental_resp_ec_vdm_fr_rev.pdf

EIA (European Information Association- <http://www.eia.org.uk>) myönsi sivustolle vuonna 2003 eurooppalaisen viestintäpalkinnon (Award 2003 for excellence in European information provision (electronic sources category)).

Suurelle yleisölle tarkoitettua sivustoa on pidetty helppokäyttöisenä. Sivustosta löytyy oikeudellisia tietoja, joita olisi muuten erittäin vaikea hankkia. Eri käyttäjäryhmät ovat pitäneet sivuston tarjoamia tietoja korkealaatuisina, hyödyllisinä, varsin kattavina ja ajantasaisina.

Useilla yhteysviranomaisilla on kuitenkin ollut vaikeuksia toimittaa kansallisia aiheita koskevia tietosivuja määräajassa, mikä on viivästyttänyt niiden julkaisemista verkkosivustossa. Komissiolle ei ole vielä toimitettu kaikkia kansallisiin aiheisiin liittyviä tietosivuja. Komissio puolestaan ei ole pystynyt varmistamaan kaikkien sivujen riittävän nopeaa kääntämistä unionin 20 viralliselle kielelle.

4. PÄÄTÖKSEN 19 ARTIKLAAN LIITTYVÄT ERITYISKYSYMYKSET

4.1. Yleisön suora asiointi verkoston kanssa

Verkoston jäsenet ovat yleisesti sitä mieltä, että yleisölle ei voida taata suoraa yhteydenpitoa yhteysviranomaisten kanssa ennen kuin jäsenvaltiot lisäävät yhteysviranomaisten resursseja huomattavasti.

Jotkin verkostoon kuuluvat yhteysviranomaiset tosin vastaavat jo jossain määrin yleisöltä tuleviin pyyntöihin. Verkostoa olisi ilmeisesti avattava asteittain yleisölle, jotta kansalaisten oikeussuojakeinojen saatavuutta voidaan lisätä konkreettisesti.

Olisi harkittava menettelyjä, joilla yleisölle annetaan mahdollisuus asioida suoraan verkoston yhteysviranomaisten kanssa sähköisillä viestintävälineillä. Esimerkkinä voidaan käyttää parhaita käytänteitä, joita sovelletaan riita-asioiden ratkaisussa sisämarkkinoilla (SOLVIT-verkosto⁸).

4.2. Lakimiesammattien harjoittajien pääsy verkostoon

Päätöksessä säädetään, että ainoastaan jäsenvaltioiden oikeus- ja hallintoviranomaiset voivat asioida suoraan verkostoon kuuluvien yhteysviranomaisten kanssa. Yhteysviranomaiset keskustelivat vuoden 2005 aikana laajasti mahdollisuudesta myöntää oikeudellisille toimijoille pääsy asioimaan suoraan verkostoon kuuluvien yhteysviranomaisten kanssa sekä lakimiesammattien harjoittajien liittymisestä verkoston toimintaan.

⁸ SOLVIT on komission perustama Internet-pohjainen järjestelmä, jolla ratkaistaan riita-asioita, jotka johtuvat siitä, että viranomaiset eivät sovelle sisämarkkinalainsäädäntöä asianmukaisesti. Jokaisessa jäsenvaltiossa on SOLVIT-keskus, joka on sitoutunut ratkaisemaan konkreettiset ongelmat kuudessa viikossa (<http://europa.eu.int/solvit/site/index.htm>).

Ongelmallisina asioina on pidetty ylimääräistä painetta, joka kohdistuisi verkostoon kuuluvien yhteysviranomaisten rajallisiin resursseihin sen avaamisen jälkeen, sekä asian eettiseen puoleen, kun yksityiset oikeudelliset toimijat esittävät asiakkailleen laskun palveluksistaan käytettyään yhteysviranomaisilta ilmaiseksi saamia tietoja. Toisaalta ollaan sitä mieltä, että kyseisten ammattien harjoittajille olisi tiedotettava verkoston olemassaolosta ja toimintamahdollisuuksista. Lisäksi olisi kehitettävä tietojenvaihtoa (yhteiset konferenssit, kutsu verkoston vuosikokoukseen jne.) ja lisättävä verkoston Internet-sivuston käyttöä lakimiesammattien harjoittavien keskuudessa.

Verkoston jäsenet sen sijaan kannattavat verkoston avaamista lakimiesammattien harjoittajille esimerkiksi antamalla alaa edustaville elimille mahdollisuus suoraan asiointiin verkoston yhteysviranomaisten kanssa. Komissio on havainnut, että jotkin yhteysviranomaiset vastaavat jo oikeusalan edustajien tietopyyntöihin, ja Tšekki on jopa nimennyt kansallisen asianajajaliiton verkoston jäseneksi päätöksen 2 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti. Jotkin jäsenvaltiot ovat nimittäneet keskusviranomaisiksi (ja samalla verkoston jäseniksi) tiettyjä säädöksiä sovellettaessa haastemiesten ja notaarien kansalliset järjestöt.

Koska siviilioikeudellisen kanteen ajaminen riippuu paljolti osapuolten aktiivisuudesta, lakimiesammattien harjoittajat ovat keskeisiä toimijoita siviilioikeudellisessa yhteistyössä Euroopassa, ja heidän merkityksensä kasvaa tulevaisuudessa, kun uudet yhteisön säädökset hyväksytään. Näitä ovat esimerkiksi maksamismääräyksistä ja vähäisten vaateiden käsittelystä annettavat asetukset.

Komissio katsoo, että verkoston asteittainen avaaminen lakimiesammattien harjoittajille auttaisi selkeästi verkostoa saavuttamaan tavoitteensa Euroopan oikeusalueella. Olisi myös harkittava sitä, kuinka lakimiesammattien harjoittajat voisivat osallistua verkoston toiminnan rahoittamiseen.

4.3. Synergia EU-kuluttajaneuvontakeskusten verkon (ECC-Net) kanssa

Päätöksen 19 artiklan mukaan komission kertomuksessa on tarkasteltava yhteistoimintaa kuluttajariitoja tuomioistuinten ulkopuolella ratkaisevien kansallisten elinten yhteisön laajuisen verkon (EEJ-NET) kanssa. Vuoden 2005 alussa perustettiin EU-kuluttajaneuvontakeskusten verkko (ECC-Net). Siihen sulautettiin entiset euroneuvontakeskukset, jotka antoivat tietoja ja tukea rajatylittävissä kuluttajariidoissa, ja tuomioistuinten ulkopuolisten elinten verkko EEJ-NET. Yleisöllä oli suora pääsy EEJ-NET -verkostoon, joka auttoi käytännön asioihin liittyvien kuluttajariitojen ratkaisussa tuomioistuinten ulkopuolella. Kuluttajilla oli näin mahdollisuus turvautua voimassa oleviin järjestelmiin ratkaistakseen tuomioistuinkäsittelyn ulkopuolisia riita-asioita muissa jäsenvaltioissa. ECC-Netillä pyritään yksinkertaistamaan menettelyjä ja antamaan kuluttajille tietoja ja apua yhdestä yhteyspisteestä jokaisessa jäsenvaltiossa.⁹

Uuden verkoston ja vanhan EEJ-NETin välillä oli vuonna 2004 yhteydenpitoa sekä yhteisön tasolla että jäsenvaltioissa joidenkin yhteysviranomaisten aloitteesta.

⁹ Kuvaus verkoston toiminnasta ja yhteysviranomaisten luettelo on Internetissä osoitteessa http://europa.eu.int/comm/consumers/redress/ecc_network/index_en.htm

Verkostojen välistä synergiaa olisi voitava kehittää, jotta kuluttaja saa halutessaan esimerkiksi käytännön apua oikeudellisesta verkostosta, jotta asia, jota ei voida ratkaista ECC-Netin puitteissa, pystytään siirtämään helpommin tuomioistuimen käsiteltäväksi esimerkiksi tulevaan asetukseen sisältyvän vähäisten vaateiden eurooppalaisen käsittelyn mukaisesti.

4.4. Verkoston jäsenten väliset suhteet

Komission näkemyksen mukaan verkoston jäsenten toiminnan synergia on ollut vähäistä yksittäisen jäsenvaltion sisällä. Verkoston sisällä on keskusteltu pitkään sen eri osien välisistä suhteista. Useita ehdotuksia on tehty aidon synergian luomiseksi keskusviranomaisten välille, keskusviranomaisten ja yhteysviranomaisten välille sekä yhteysviranomaisten ja paikallisten tuomioistuinten välille. Verkosto on ehdottanut erityisesti, että jokaiseen jäsenvaltioon olisi nimettävä pääyhteysviranomaisen vastaaman tietojenvaihdosta verkostossa. Jos tuomioistuinta ei ole nimetty yhteysviranomaiseksi, tuomarikunnan edustaja olisi nimettävä kansallisen yhteysviranomaisen ensimmäiseksi yhteysviranomaiseksi.

On käynyt ilmi, että useat jäsenvaltiot ovat nimenneet keskusviranomaisen yhteysviranomaiseksi. Jäsenvaltiot ovat perustelleet tehtävien kasautumista pääasiassa resurssien säästämiseksi ja joissakin tapauksissa oikeudellista yhteistyötä koskevien pyyntöjen vähäisyydellä. Verkoston yhteysviranomaisten ja keskusviranomaisten toimintojen yhdistämisen saattaa aiheuttaa ongelmia jäsenvaltiossa. On ehdotettu päätöksen 5 ja 6 artiklassa määriteltyjen yhteys- ja keskusviranomaisten aseman selkeyttämistä ja niiden välisen toimivan yhteistyön edistämistä.

Yhteysviranomaiset haluaisivat myös lisää tietoa verkoston toiminnasta jäsenvaltioissa.

Verkosto lisää luonnollisesti tuomioistuinten keskinäistä luottamusta Euroopassa, koska se on etuoikeutetussa asemassa oleva foorumi jäsenten tapaamista ja kokemusten vaihtoa varten. Verkosto on keskeinen osa yhteisön järjestelmää, jolla siviilioikeudellista yhteistyötä pyritään helpottamaan. Tämän vuoksi sen on luotava suhteet muihin oikeudellisten organisaatioiden ja tuomarien eurooppalaisiin verkostoihin, joilla on samat tavoitteet. Näitä ovat esimerkiksi Euroopan tuomarineuvostojen verkosto, Euroopan korkeimpien oikeuksien verkosto ja Euroopan oikeusalan koulutusverkosto.

5. PÄÄTELMÄT

Komissio katsoo, että verkosto on yleisesti ottaen saavuttanut sille asetetut tavoitteet. Se ei kuitenkaan ole vielä läheskään käyttänyt koko toimintapotentiaaliaan. Tämän vuoksi verkostolle on ehdottomasti annettava tarvittavat resurssit, jotta se voi hoitaa tehtävänsä, joiden määrä kasvaa tulevina vuosina. Komissio korostaa, että verkostolla on tärkeä tehtävä pyrittäessä luomaan todellinen Euroopan oikeusalue.

Edellä esitettyjen seikkojen perusteella komissio toivoo seuraavaa:

- (1) jokaisen jäsenvaltion pääyhteysviranomaisen olisi voitava päätoimisesti hoitaa verkoston asioita, ja jäsenvaltioiden olisi annettava viranomaisille tehtävien hoitamisen edellyttämät valtaoikeudet ja resurssit;
- (2) jos nimetty pääyhteysviranomaisen ei ole tuomari, tukea antavaksi yhteyspisteeksi olisi aina nimettävä tuomari;

- (3) kaikilla yhteysviranomaisilla olisi oltava pääsy kansallisten tuomioistuinten Intranetiin. Niillä olisi myös oltava omat sivut kansallisten oikeusviranomaisten Internet-sivustossa sekä suora viestintäyhteys kaikkiin paikallisiin tuomioistuihin ;
- (4) tuomioistuihin olisi kaikissa jäsenvaltioissa nimettävä paikallinen yhteyshenkilö, joka vastaa yhteyksistä yhteysviranomaisiin;
- (5) verkoston Internet-sivuston sisältöä ja kielivalikoimaa olisi kehitettävä nykyistä tarmokkaammin;
- (6) jokaisessa jäsenvaltiossa olisi toteutettava kansallisille tuomioistuimille suunnattuja tiedotuskampanjoita verkoston toiminnasta ja oikeudellisen yhteistyön välineistä;
- (7) verkoston olisi edelleen annettava käytännön ohjeistusta ja järjestettävä tiedotuskampanjoita. Sen olisi kuitenkin osallistuttava aktiivisemmin konkreettisista tapauksista käytävään keskusteluun ja tuloksena syntyvien parhaiden käytänteiden levittämiseen;
- (8) verkoston sisällä olisi muodostettava online-keskusteluryhmiä;
- (9) yleisölle olisi annettava asteittain mahdollisuus asioida yhteysviranomaisten kanssa verkkoasiointivälineitä käyttäen;
- (10) verkosto olisi asteittain avattava muille lakimiesammattien harjoittajille, jotka osallistuvat oikeuslaitoksen toimintaan. Eri lakimiesammattaja edustavilla organisaatioilla pitäisi olla mahdollisuus liittyä verkostoon tai ainakin mahdollisuus asioida yhteysviranomaisen kanssa;
- (11) aiemman suosituksen mukaisesti olisi luotava kumppanuus lakimiesammattien harjoittajien kanssa, jotta voidaan jakaa verkoston avautumisesta aiheutuva lisätyö;
- (12) oikeudellisen verkoston ja ECC-Netin olisi yhteistyössä pyrittävä ratkaisemaan konkreettisia tapauksia;
- (13) verkoston yhteysviranomaisten ja keskusviranomaisten tehtävät olisi erotettava selvästi toisistaan jäsenvaltioissa, tai olisi toteutettava muita toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että yhteysviranomaisilla on mahdollisuus suorittaa täysipainoisesti kaikki tehtävänsä;
- (14) jäsenvaltioiden keskusviranomaisten olisi oltava säännöllisesti yhteydessä verkoston yhteysviranomaisiin järjestämällä ainakin vähimmäismäärän kokouksia vuosittain;
- (15) verkoston olisi ylläpidettävä suhteita muihin eurooppalaisiin oikeusviranomaisten ja tuomareiden verkostoihin ja pyrittävä lisäämään keskinäistä luottamusta.

Komissio aikoo laatia vuodesta 2006 joka toinen vuosi kertomuksen verkoston toiminnasta.